

● ارزشیابی پیشرفت تحصیلی (کیفی - توصیفی)

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی عبارت است از اندازه‌گیری میزان تغییرات انجام شده یادگیری و قضاوت در مورد عملکرد یادگیرندگان به منظور تصمیم‌گیری درباره ارتقای دانش‌آموزان و کسب اطمینان از اینکه آیا فعالیت‌های آموزشی معلم و کوشش‌های دانش‌آموزان به نتایج مطلوب انجامیده است یا خیر؟

پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با رویکرد کیفی - توصیفی از طریق افراد دخیل در فرایند یاددهی-یادگیری (معلم، برنامه‌ریزان درسی، ارزشیابان و مربی) با مؤلفه‌هایی به شرح زیر ارزشیابی می‌شود :

● شناخت اهداف و انتظارات آموزشی؛

● جمع‌آوری اطلاعات؛

● تحلیل و تفسیر اطلاعات؛

● بازخورد.

با استفاده از ابزارهای گوناگون، از جمله :

(الف) ثبت مشاهدات (فهرست و ارسلی یا چک لیست، واقعه نگاری)؛

(ب) آزمون‌های عملکردی (کتبی، شناسایی، موقعیت شبیه‌سازی شده، نمونه کار)؛

(ج) تکالیف درسی (فعالیت‌های یادگیری)؛

د) خودسنجی و همسال سنجی؛

ه) آزمون‌های مداد کاغذی؛

و) پرسیدن؛

ز) سنجش والدین؛

ح) پوشه کار.

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی، با توجه به حفظ شأن و کرامت انسانی یادگیرنده و با توجه به عناصر تفکر، ایمان، علم، عمل و اخلاق، صورت می‌گیرد و نتایج آن به صورت کیفی ارائه می‌شود. نتایج حاصل از ارزشیابی، دانش‌آموزان را به کشف توانایی‌ها ضعف‌ها و قابلیت‌ها رهنمون می‌سازد و برنامه‌ریزی در جهت غنای یادگیری و استمرار در یادگیری را مد نظر قرار می‌دهد. نظام ارزشیابی در پایه‌های مختلف دوره ابتدایی بر اساس رویکرد فرایند محور و برای گذر دانش‌آموز از یک دوره تحصیلی به دوره دیگر، بر اساس رویکرد نتیجه محور و مبتنی بر استانداردهای ملی صورت می‌گیرد. (برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران).

فرایندهای ناشی از ارزشیابی باید از پایایی و ثبات لازم برخوردار باشند و به تشخیص تفاوت‌های فردی یادگیرندگان و تصمیم‌گیری در خصوص پیش‌بینی آموزش‌های ترمیمی و جبرانی برای شاگردان منجر شود.

برای ارزشیابی از میزان تحقق اهداف برنامه درسی فارسی در پایه ششم، با توجه با اصول و مبانی آموزش زبان و ادبیات فارسی و رویکرد فطرت‌گرایی توحیدی در برنامه درسی ملی، انتظارات آموزشی این درس در دو بخش ذیل توصیه می‌گردد:

بخش اول: مهارت‌های شفاهی (گوش دادن، سخن گفتن، خواندن و تفکر)

۱- روان خوانی و روخوانی:

الف) روان خوانی و روخوانی متون نثر: متون درس‌ها، متون بخش «بخوان و ببیندیش» و بخش «حکایت‌ها» را بارعایت لحن، آواها، تکیه گاه‌ها، سکوت‌ها و شمرده، رسا و درست بخواند؛

ب) روان خوانی متون نظم: (خواندن شعرهای متن درس و شعرهای بخوان و حفظ کن، بارعایت لحن و انتقال درست حس شعر و ایجاد لذت در شنونده و صدای موزون) بخواند.

۲- درک مطلب: درک سؤالات خوانش و فهم و درک و دریافت، دقت در خواندن متون و گوش کن و بگوها، خوب فکر کردن به آنچه خوانده شده، رساندن پیام و رعایت خلاصه‌گویی و بهره‌گیری از فن بیان به صورت فردی و یا گروهی.

۳- حفظ کردن شعرهای کتاب (با علاقه)،

۴- به کار گرفتن به موقع، آرایه‌های ادبی و نکات دستوری در شعر و نثر (براساس آنچه در بخش دانش زبانی، دانش ادبی و... فرا می‌گیرند و تشخیص می‌دهند)؛

۵- کارگاه درس پژوهی (فعالیت‌های گزارش دادن، شناسایی شخصیت‌های داستان، تهیه فهرست ویژگی‌ها، انتخاب داستان مناسب، تعریف کردن داستان، گفت‌وگو با هم گروهی‌ها، استفاده از فرهنگ لغت، تحقیق در مورد شخصیت‌های ادبی و نام آور، ساختن داستان طنز با جان بخشی به اشیا، انتخاب شعر مناسب براساس شبکه‌نگرشی فصل و خواندن در کلاس یا در گروه، متناسب با توانمندی‌های فردی خود به گونه‌ای مطلوب).

بخش دوم: مهارت‌های نگارشی

۱- نوشتن معنای شعر به نثر ساده؛

۲- خلاصه‌نویسی متن؛

۳- به کارگیری درست واژه در جمله؛

۴- املائی تقریری؛

۵- فعالیت‌های املائی؛

۶- نگارش خلاق (انشا نویسی بر اساس موضوع انتخابی)؛

۷- به کارگیری آرایه‌های ادبی در نگارش؛

۸- رعایت اصول رسم الخطی؛

۹- استفاده از علائم سجاوندی.